

10

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติ อ่าวพังงา จังหวัดพังงา (ลำดับที่ 1185) (14 สิงหาคม 2545)

มีเนื้อที่ 250,000 ไร่ เป็นอ่าวดินล้อมรอบด้วยป่าชายเลนต่อเนื่องเป็นผืนใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 132,381 ไร่ ประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่ เช่น เกาะเขาเต่า เกาะพระอาดเฒ่า เกาะมะพร้าว เกาะปันหยี เกาะเขาพิงกัน เป็นต้น ป่าชายเลนในอ่าวพังงา มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีคุณค่าทางสาคในการให้ผลผลิตด้านป่าไม้ชายเลนและการประมง เป็นแหล่งพันธุกรรมของพืชและเป็นสถานอนุบาลสัตว์น้ำ

พื้นที่ชุ่มน้ำ กุดกิง จังหวัดบึงกาฬ (ลำดับที่ 1926) (19 มิถุนายน 2552)

11

มีเนื้อที่ 16,500 ไร่ เป็นบึงน้ำขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำโขง มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยพบพันธุ์พืชน้ำ 59 ชนิด และพบพืชชนิดใหม่คือต้นเล็บม้าว และสาหร่ายข้าวเหนียวดอกม่วง พบปลาน้ำจืดประมาณ 1,123 ชนิด เช่น ปลาชิวแคะ ซึ่งเป็นสัตว์มีกระดูกสันหลังที่เล็กที่สุดในประเทศไทย นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งพักพิงของนกอพยพและนกประจำถิ่นมากกว่า 100 ชนิด ที่สำคัญได้แก่ เป็ดแดง เป็ดลาย และเหยี่ยวแดง

12

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ลำดับที่ 2238) (14 มกราคม 2551)

มีเนื้อที่ประมาณ 43,074 ไร่ มีระบบนิเวศที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ระบบนิเวศแหล่งน้ำในแผ่นดิน ซึ่งมีลักษณะเป็นบึงน้ำจืดธรรมชาติขนาดใหญ่ มีน้ำตลอดปี และพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล ประกอบด้วยที่ราบริมทะเล และหมู่เกาะในทะเลใกล้ฝั่ง พบนก รวมทั้งสิ้น 110 ชนิด เป็นนกประจำถิ่น 82 ชนิด นกอพยพเข้ามาอาศัย 27 ชนิด และนกอพยพเข้ามาสร้างรังวางไข่ 1 ชนิด นกสำคัญที่สำรวจพบได้แก่ เป็ดผีเล็ก นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่ และนกแอ่นตาล เป็นต้น

13

พื้นที่ชุ่มน้ำ เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช (ลำดับที่ 2152) (12 สิงหาคม 2556)

มีเนื้อที่ 2,337.5 ไร่ ประกอบด้วยเกาะขนาดเล็ก 3 เกาะ ได้แก่ เกาะกระใหญ่ เกาะกระกลาง และเกาะกระเล็ก และหินกองเรืออีก 1 กอง เรียกว่า หินเรือหมู่เกาะกระมีแนวปะการังที่สวยงามและมีสภาพสมบูรณ์ มีแนวปะการังทั้งสิ้น 412 ไร่ มีการสำรวจพบปะการังแข็ง 67 ชนิด โดยเฉพาะปะการังแปรแสงสังขต และปะการังเซากวาง ซึ่งเป็นปะการังที่พบเฉพาะทางฝั่งทะเลอันดามันเท่านั้นและไม่เคยพบทางฝั่งอ่าวไทย เนื่องจากต้องการพื้นที่ที่มีน้ำใสและแสงสว่างมาก เกาะกระเป็นแหล่งวางไข่ของเต่าตนุและเต่ากระ ที่พบการขึ้นวางไข่ของเต่าทะเลไม่น้อยกว่าปีละ 30 รัง เกาะกระยังเป็นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง เช่น เต่ากระและนกโจรสลัดเกาะคริสต์มาส ชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ เต่าตนุ ชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกยางจีน

พื้นที่ชุ่มน้ำ เกาะกระ-เกาะพระทอง จังหวัดพังงา (ลำดับที่ 2153) (12 สิงหาคม 2556)

14

มีเนื้อที่ 122,800 ไร่ มีระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำหลายประเภท ได้แก่ แนวปะการัง แหล่งหญ้าทะเล หาดทราย หาดหิน หาดเลน ป่าชายหาด ป่าชายเลน ป่าพรุ ป่าดิบชื้น ป่าเสม็ด พืชหญ้าและบึง บนเกาะมีลำคลองมากมายหลายสายไหลตัดผ่านเข้าไปในตัวเกาะ ในป่าพรุพบพืชที่สำคัญได้แก่ เบ็ญทะเล หลาวชะโอน หวายลิง กระพ้อ หลุมพี เป็นต้น บริเวณทุ่งหญ้าผสมป่าเสม็ด พบพืชชนิดเด่นประเภทหญ้า โคลงเคลง พุดทุ่ง นามเคล็ด เสม็ดขาว เสม็ดแดง เหม็ดชุน นอกจากนั้นยังมีพืชกินแมลง อาทิ หยาดน้ำค้าง หม้อข้าวหม้อแกงลิง เป็นต้น พบพันธุ์สัตว์ทั้งหมด 566 ชนิด เป็นสัตว์ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า 2535 มากถึง 174 ชนิด พบชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง คือ พะยูม เต่ามะเฟือง และเต่ากระ ชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ ลิ่นพันธุ์มลายู เต่าตนุ เต่าหญ้า เต่าจักร และเต่าเหลือง เป็นต้น พบนกทั้งหมด 138 ชนิด เป็นนกที่อยู่ในบัญชีรายชื่อในภาวะอันตรายใกล้สูญพันธุ์ 22 ชนิด ในจำนวนนี้มีนกตะกุ่ม ซึ่งเป็นนกที่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์อย่างยิ่งอาศัยทำรังและหากินบนเกาะ

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอนุสัญญาแรมซาร์

<http://www.ramsar.org>

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย

<http://www2.onep.go.th/wetlands/frontend/theme/index.php>

พิมพ์เมื่อ สิงหาคม 2556

จัดทำโดย สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

60/1 ซอยพิบูลย์วัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2265 6638-39 โทรสาร 0 2265 6638

<http://chm-thai.onep.go.th>

พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) ของประเทศไทย

ประเทศไทย เป็นภาคีสัญญาวาด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำหรืออนุสัญญาแรมซาร์ ในลำดับที่ 110 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2541 โดยมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) แห่งแรกของประเทศไทยเป็นลำดับที่ 948 ในทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศของอนุสัญญาแรมซาร์

ประเทศที่มีแรมซาร์ไซต์มากที่สุดในโลก คือ **ประเทศอังกฤษ** มีถึงสิ้น 169 แห่ง

ประเทศที่มีแรมซาร์ไซต์มากที่สุดในภูมิภาคเอเชีย คือ **ประเทศญี่ปุ่น** มีถึงสิ้น 46 แห่ง

ประเทศที่มีแรมซาร์ไซต์มากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ **ประเทศไทย** มีถึงสิ้น 14 แห่ง

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ หรือแรมซาร์ไซต์ รวม 14 แห่ง โดยแต่ละแห่งมีความสำคัญสรุปได้ดังนี้

1 พื้นที่ชุ่มน้ำ **พรุควนขี้เสียน** ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง (ลำดับที่ 948) (13 กันยายน 2541)

มีเนื้อที่ 3,085 ไร่ ประกอบด้วย ป่าพรุเสม็ด ดงหญ้าชันและ ดงกกกลม ดงแฉม หาดเลน เป็นแหล่งอาศัยที่สำคัญของนกน้ำกว่า 187 ชนิด โดยเฉพาะนกกาบบัว ซึ่งพบว่าทำรังวางไข่ที่นี่เพียงแห่งเดียว พบนกที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง ได้แก่ นกอ้ายจั่ว และนกตะกรุม นกที่อยู่ใน

ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกกระสาขาว นกกระสาแดง นกกาบบัว นกช้อนหอยขาว เหยี่ยวดำ และนกฟีนฟุต

4 พื้นที่ชุ่มน้ำ **ปากแม่น้ำกระบี่** จังหวัดกระบี่ (ลำดับที่ 1100) (5 กรกฎาคม 2544)

มีเนื้อที่ 133,120 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่ สุสานหอย 45 ล้านปีที่เป็นหนึ่งในภูมิภาคนี้ เขตฝั่งเมืองรวมกระบี่ ป่าชายเลน หาดเลน หาดทราย ลาดลอนน้อยใหญ่หน้าเมืองกระบี่ จนถึงป่าชายเลนและแหล่งหญ้าทะเลผืนใหญ่ในบริเวณเกาะศรีบอยา ป่าชายเลนปากแม่น้ำกระบี่

มีสภาพสมบูรณ์และสวยงาม พบนกอพยพและนกชายเลนถึง 221 ชนิด พบพะยูนซึ่งเป็นชนิดพันธุ์หายากใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งของประเทศไทย ปากแม่น้ำกระบี่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีการผสมผสานกันระหว่างเมืองและธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูง

7 พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติ **หาดเจ้าไหม-เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากน้ำตรัง** จังหวัดตรัง (ลำดับที่ 1182) (14 สิงหาคม 2545)

มีเนื้อที่ 515,745 ไร่ ประกอบด้วยแม่น้ำ ลาดลอน ร่องน้ำ น้ำตก บ่อน้ำร้อน ถ้ำและธารลอด ป่าพรุ ป่าเสม็ด ป่าจาก ปากแม่น้ำ ป่าชายเลน ป่าชายหาด ชายฝั่งทะเล สันทราย หาดทราย หาดเลน แหล่งปะการัง แหล่งหญ้าทะเล แหล่งสาหร่ายทะเล อ่าว และหมู่เกาะ ทำให้มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมาก เป็นที่อยู่อาศัยของ

ชนิดพันธุ์ที่หายากและอยู่ในสถานภาพถูกคุกคามหลายชนิด เช่น นกช่อมทะเลอกแดง นกฟีนฟุต นกหัวโตมลายู และพะยูน หมู่เกาะลิบงเป็นแหล่งชุมชนนกอพยพที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย และเป็นที่พักนกอพยพจากทวีปแอฟริกา คือ นกหัวโตกินู ที่ปีหนึ่งๆ อาจพบเพียงไม่กี่ครั้ง หรือบางปีอาจไม่พบเลย เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลาเศรษฐกิจที่สำคัญ อาทิ ปลานิลในกลุ่มปลากรงเพง อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมีความงดงามของธรรมชาติ เป็นแหล่งนันทนาการและแหล่งศึกษาวิจัยที่สำคัญแห่งหนึ่ง

2 พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่า **บึงโขงหลง** จังหวัดบึงกาฬ (ลำดับที่ 1098) (5 กรกฎาคม 2544)

มีเนื้อที่ 13,837.5 ไร่ เป็นหนึ่งในบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีลักษณะแคบยาว เกิดจากลำห้วยหลายสายไหลมารวมกัน เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบน้ำท่วมถึงของแม่น้ำสงคราม เป็นแหล่งพักพิงของนกอพยพในฤดูหนาวไม่น้อยกว่า 33 ชนิดที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ เป็ดดำหัวดำ และอยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม ได้แก่ เป็ดแดง และนกกกระแตหัวเทา

5 พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่า **หนองบงคาย** จังหวัดชัยภูมิ (ลำดับที่ 1101) (5 กรกฎาคม 2544)

มีเนื้อที่ 2,712.5 ไร่ เป็นบึงน้ำจืดขนาดเล็กในเขตอำเภอเชียงแสน เป็นแหล่งพักพิงที่สำคัญของนกอพยพในฤดูหนาว ในบริเวณนี้พบนกอพยพอย่างน้อย 121 ชนิด เป็นนกน้ำ 53 ชนิด ที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม ได้แก่ นกกาน้ำใหญ่ นกกระสาแดง นกกระสาดำ เหยี่ยวดำ เป็ดดำหัวสีน้ำตาล เป็ดดำหัวดำ หนองบงคายเป็นที่อยู่อาศัยของปลาหมอแคระ ซึ่งพบเฉพาะในแหล่งน้ำจืดแถบภาคใต้ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำโขงเท่านั้น

8 พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติ **หลุมสน-ปากแม่น้ำกระบี่-ปากคลองกะเปอร์** จังหวัดระนอง (ลำดับที่ 1183) (14 สิงหาคม 2545)

มีเนื้อที่ 677,625 ไร่ ประกอบด้วยระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำหลายแบบที่ผสมผสานกันเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำผืนใหญ่ ได้แก่ หาดเลน หาดทราย แหล่งปะการัง แหล่งหญ้าทะเล และป่าชายเลนดึกดำบรรพ์ที่สุด มีความอุดมสมบูรณ์มากแห่งหนึ่งของประเทศ พบต้นโกงกางขนาดใหญ่ที่มีอายุมากกว่า 300 ปี เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหลบภัยและขยายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตนานาชนิด มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมาก ป่าชายเลนบริเวณแม่น้ำกระบี่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการศึกษาวิจัยระดับนานาชาติเกี่ยวกับป่าชายเลน ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล ลำดับที่ 4 ของประเทศไทย จัดว่าเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลประเภทป่าชายเลนแห่งแรกของโลก

3 พื้นที่ชุ่มน้ำ **ดอนหอยหลอด** จังหวัดสมุทรสงคราม (ลำดับที่ 1099) (5 กรกฎาคม 2544)

เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่รวมทั้งพื้นที่บนบกและในทะเลของตำบลบางจะเกร็ง ตำบลแหลมใหญ่ ตำบลบางแก้ว และตำบลคลองโคน เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลที่มีลักษณะทางธรรมชาติที่หายากที่เกิดจากการทับถมของตะกอนปากแม่น้ำ หาดเลนแห่งนี้เป็นที่อยู่อาศัยของหอยหลอด และหอย

อีกหลายชนิดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เป็นแหล่งอาหารของนกชายเลนหลากหลายชนิด

6 พื้นที่ชุ่มน้ำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า **เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง)** จังหวัดนราธิวาส (ลำดับที่ 1102) (5 กรกฎาคม 2544)

มีเนื้อที่ 125,625 ไร่ เป็นป่าพรุดั้งเดิมผืนใหญ่ที่สุดผืนสุดท้ายของประเทศไทยที่ยังคงเหลืออยู่ มีพันธุ์ไม้เฉพาะถิ่นอย่างน้อย 50 ชนิด เช่น ช้างไห้ กาบอ้อย ญะมาไม้ ปาหนันช้าง เต่าร้าง หมากงช้าง เป็นต้น พบนกอย่างน้อย 217 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 52 ชนิด และปลา 62 ชนิด ซึ่งบางชนิดอยู่ใน

สถานภาพถูกคุกคาม เช่น เหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา นกตะกรุม นกเป่าไฟใหญ่ เป็นต้น

9 พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติ **หมู่เกาะอ่างทอง** จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ลำดับที่ 1184) (14 สิงหาคม 2545)

มีเนื้อที่ 63,750 ไร่ ประกอบด้วยเกาะขนาดเล็กและขนาดกลางประมาณ 42 เกาะ อยู่เป็นกลุ่มกลางอ่าวไทย เป็นแหล่งประมงที่เรียกกันว่า "ช่องอ่างทองของการประมง" ซึ่งหมายถึงเป็นแหล่งพักของปลาในวัยเจริญพันธุ์และวัยอ่อนของปลาเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น ปลาทู ปลาลัง ปลาเก๋า ปลาจวด เป็นแหล่งปะการัง

ที่งดงามที่สุดของประเทศไทย จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีชื่อเสียงด้านความงดงามของภูมิทัศน์แห่งหนึ่งของประเทศ